

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้แก่ ความพร้อมด้านการรับรู้ต่อหลักการกระจายอำนาจ ด้านจิตใจต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบล และด้านความคิดเห็นต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อม ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการกระจายอำนาจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมาย เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลทุกคนที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานีอนามัยที่อยู่ในเขตพื้นที่จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดลำพูน จำนวน 67 แห่ง รวม 203 คน การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อ ความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลประกอบด้วย

- ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งปัจจุบัน อายุราชการ ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ ประสบการณ์การดำเนินงานร่วมกับองค์กร

บริหารส่วนตำบลซึ่งได้แก่ การเข้าร่วมประชุมกับองค์การบริหารส่วนตำบล การร่วมวางแผนและดำเนินกิจกรรมแก้ไขปัญหาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

- ปัจจัยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารซึ่งได้แก่ ความถี่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมด้านการรับรู้ต่อหลักการกระจายอำนาจของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล จำนวน 9 ข้อ

2) แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับความพร้อมด้านจิตใจของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

2.1) ทศนคติต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 ข้อ โดยมีคำถามทางบวก 11 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 และมีคำถามทางลบ 2 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 11, 13

2.2) ความพึงพอใจต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในงานสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 11 ข้อ เป็นคำถามด้านบวกทั้งหมด ประกอบด้วย

- ความพึงพอใจในการที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบพัฒนาความรู้ความสามารถของกลุ่มบุคคลต่างๆ จำนวน 3 ข้อ
- ความพึงพอใจที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 5 ข้อ
- ความพึงพอใจที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเป็นผู้จัดบริการที่ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จำนวน 3 ข้อ

2.3) ความเชื่อมั่นในศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในงานสาธารณสุขมูลฐานจำนวน 15 ข้อ เป็นคำถามด้านบวกทั้งหมด ประกอบด้วย

- ความเชื่อมั่นต่อตัวบุคคล ในองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 ข้อ
- ความเชื่อมั่นต่อระบบงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5 ข้อ
- ความเชื่อมั่นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถจัดกิจกรรมบริการสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน 8 ข้อ

2.4) ความคาดหวังต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน เป็นคำถามด้านบวกทั้งหมด จำนวน 15 ข้อ

3) แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับความพร้อมด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขสู่องค์กรบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

3.1) ความคิดเห็นต่อโครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในงานสาธารณสุขมูลฐาน เป็นคำถามด้านบวกทั้งหมด จำนวน 10 ข้อ

3.2) ความคิดเห็นต่อรูปแบบการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขสู่องค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วย

- ความคิดเห็นต่อการจัดการศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จำนวน 5 ข้อ
- ความคิดเห็นต่อการจัดการสถานีอนามัย จำนวน 6 ข้อ
- ความคิดเห็นต่อการจัดการโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการดำเนินการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 38 ข้อ ประกอบด้วย

- ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 ข้อ
- ปัญหาด้านศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 ข้อ
- ปัญหาด้านบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 8 ข้อ
- ปัญหาด้านการบริหารขององค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 13 ข้อ
- ปัญหาด้านอื่นๆ จำนวน 1 ข้อ
- แนวทางแก้ไข จำนวน 1 ข้อ

3.3.2 ลักษณะคำตอบ ของแบบสอบถามในเรื่องความพร้อม ด้านการรับรู้ ด้านจิตใจ ด้านความคิดเห็น โดยประยุกต์จากมาตรวัดลิเคิร์ต 5 ระดับ (Likert Scale) 5 ระดับ ดังนี้

3.3.2.1 เกณฑ์การให้คะแนน

มากที่สุด	ข้อความด้านบวก	ได้ 5 คะแนน
	ข้อความด้านลบ	ได้ 1 คะแนน
มาก	ข้อความด้านบวก	ได้ 4 คะแนน
	ข้อความด้านลบ	ได้ 2 คะแนน
ปานกลาง	ข้อความด้านบวก	ได้ 3 คะแนน
	ข้อความด้านลบ	ได้ 3 คะแนน

น้อย	ข้อความด้านบวก	ได้ 2 คะแนน
	ข้อความด้านลบ	ได้ 4 คะแนน
น้อยที่สุด/ไม่	ข้อความด้านบวก	ได้ 1 คะแนน
	ข้อความด้านลบ	ได้ 5 คะแนน

3.3.2.2 เกณฑ์การประเมินระดับความพร้อม และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อม
เกณฑ์การประเมินระดับความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลต่อการ
กระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานเป็นรายด้าน และประสิทธิภาพการดำเนินงานร่วมกับองค์
การบริหารส่วนตำบล และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเรื่องการกระจายอำนาจผู้ท้องถิ่น ประเมินจาก
 $\bar{X} \pm SD$. ดังนี้

ระดับสูง	หมายถึง	ผู้ตอบมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ $> \bar{X} + SD$.
ระดับปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ $= \bar{X} \pm SD$.
ระดับต่ำ	หมายถึง	ผู้ตอบมีคะแนนเฉลี่ยที่ระดับ $< \bar{X} - SD$.

3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.4.1 การตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Content validity)

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากตำราและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำไปขอ
ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องตรงตามเนื้อหา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิรวม
จำนวนทั้งหมด 4 ท่าน

3.4.2 การทดสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้ศึกษานำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสม
ทางด้านภาษาคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดสอบหาความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีลักษณะ
ใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
จำนวน 30 รายก่อน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ดังนี้

3.4.2.1 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับ
ตำบลด้านการรับรู้ในหลักการกระจายอำนาจ ค่า $\alpha = 0.70$

3.4.2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับ ตำบลด้านทัศนคติต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขสู่องค์กรบริหารส่วนตำบล ค่าalpha = 0.74

3.4.2.3 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับ ตำบลด้านความพึงพอใจต่อบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลในงานสาธารณสุข ค่าalpha = 0.90

3.4.2.4 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับ ตำบลด้านความเชื่อมั่นในศักยภาพขององค์กรบริหารส่วนตำบลในงานสาธารณสุข ค่าalpha = 0.88

3.4.2.5 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับ ตำบลด้านความคาดหวังต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลในการพัฒนางานสาธารณสุข ค่าalpha = 0.98

3.4.2.6 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพร้อมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับ ตำบลด้านความคิดเห็นต่อโครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในงานสาธารณสุข ค่าalpha = 0.87

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในจังหวัดลำพูน จากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยระดับตำบลซึ่งเป็นประชากรเป้าหมายจำนวน 203 ราย แต่ได้รับแบบสอบถามกลับมา 177 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.19 ข้อมูลมีความครบถ้วนสมบูรณ์ 170 ราย คิดเป็น 83.74 เนื่องจาก แบบสอบถามบางส่วนเกิดการสูญหายระหว่างจากผู้รับฝากแบบสอบถามที่เข้ารับการประชุมถึงเจ้าหน้าที่ผู้ไม่ได้เข้ารับการประชุม หรือระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามถึงเจ้าหน้าที่ผู้รวบรวมระดับอำเภอ แบบสอบถามบางส่วนผู้ตอบไม่ได้ส่งคืนกลับให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รวบรวมระดับอำเภอเนื่องจากไม่ต้องการตอบแบบสอบถาม หรือไม่เห็นความสำคัญในการตอบแบบสอบถามเนื่องจากเป็นเพียงการศึกษา หรือไม่ได้เดินทางไปสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูลเนื่องจากอยู่ในท้องที่ห่างไกลมาก สำหรับขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

3.5.1 ผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.2 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานสาธารณสุขในจังหวัดลำพูนที่เกี่ยวข้อง เพื่อขออนุญาตและนัดหมายวันเวลาที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.3 นำแบบสอบถามไปแจกให้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่เข้ารับการประชุมในวันประชุมประจำเดือนที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ กรณีที่ไม่ได้เข้าประชุมได้ฝากไปกับผู้เข้าประชุมส่วนหนึ่ง และฝากไว้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอช่วยแจกแบบสอบถามให้อีกส่วนหนึ่ง

3.5.4 ชี้แจงเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลที่เข้ารับการประชุมในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอผู้รับผิดชอบช่วยแจกแบบสอบถาม ในการตอบแบบสอบถามให้มีความเข้าใจในเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3.5.5 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอผู้รับผิดชอบเป็นผู้รวบรวมแบบสอบถาม และผู้ศึกษาไปปรับแบบสอบถามกลับคืนที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ภายใน 2 สัปดาห์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้อันที่ก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows (Statistical Package for Social Science) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 วิเคราะห์และแปลผลข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.6.1 สถิติเชิงพรรณนา

ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ และคำนวณค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งปัจจุบัน อายุราชการ ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ สาธารณสุขปฏิบัติงานอยู่ ประสบการณ์การดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลเกี่ยวกับคะแนนความพร้อมต่อการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรายชื่อ รายคำน และโดยรวม และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการกระจายอำนาจงานสาธารณสุขมูลฐานสู่องค์การบริหารส่วนตำบล ของกลุ่มเป้าหมาย แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

3.6.2 สถิติเชิงวิเคราะห์

ผู้ศึกษาได้ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งปัจจุบัน อายุราชการ ระดับชั้นขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขปฏิบัติงานอยู่ ประสิทธิภาพการดำเนินงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกับความพร้อมของกลุ่มประชากร โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม